

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/18/2018
Identifikačné číslo spisu: 5015200908
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5015200908.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci navrhovateľa: JUDr. M., bytom P., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 22. marca 2018, č. k. 25Sd/177/2015-82, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 22. marca 2018, č. k. 25Sd/177/2015-82, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom z 22. marca 2018, č. k. 25Sd/177/2015-82 podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutia odporkyne: č. XXX XXX XXXX X . zo dňa 6. augusta 2015 v spojení s rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25. novembra 2015, č. XXX XXX XXXX X -II. zo dňa 25. novembra 2015, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. mája 2016 a číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 31. marca 2017. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutím číslo č. XXX XXX XXXX X zo dňa 6. augusta 2015 odporkyňa podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľovi od 5. januára 2015 starobný dôchodok v sume 260,80 eur mesačne. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že dňa 5. januára 2015 žiadateľ o starobný dôchodok dovíšil 58 rokov veku. K tomuto dňu získal 15 258 dní obdobia dôchodkového poistenia, presný rozpis

je uvedený v priloženom osobnom liste dôchodkového poistenia. Pri posúdení nároku na dôchodok a určení jeho sumy boli zhodnotené všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia (vrátane dôb, ktoré sa za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení považujú). Získanie ďalšieho obdobia dôchodkového poistenia nebolo preukázané. Pretože zároveň získal najmenej 25 rokov obdobia dôchodkového poistenia vrátane doby služby, splnil podmienky nároku na starobný dôchodok v súlade s § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. V ďalšom odôvodnení rozhodnutia odporkyňa podrobne aplikujúc príslušné zákonné ustanovenia zdôvodnila postup pri výpočte sumy starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení a rovnako aj podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, t.j. podľa predpisu účinného do 31. decembra 2003. Z rozhodnutia vyplýva, že suma starobného dôchodku patriaca za obdobie dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) do vzniku nároku na starobný dôchodok je 635,86925063 eur mesačne. Bola určená ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) a aktuálnej dôchodkovej hodnoty. Priemerný osobný mzdový bod $1,4234 \times 41,8028$ rokov obdobia dôchodkového poistenia (vrátane doby služby) \times aktuálna dôchodková hodnota 10,6865 = 635,86925063 eur mesačne. Podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (ďalej len „Dohovor č. 128“), ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku. Pretože navrhovateľ je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov bola navrhovateľovi započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu doby služby, suma starobného dôchodku sa zníži podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z.z. a Dohovoru č. 128 je 255,60 eur mesačne a suma starobného dôchodku vypočítaná podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003 a Dohovoru č. 128 je 101,10 eur mesačne. Pretože suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 461/2003 Z.z. a Dohovoru č. 128 je vyššia, navrhovateľovi patrí starobný dôchodok v tejto sume. Suma starobného dôchodku 255,60 eur mesačne sa ďalej podľa § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšila odo dňa priznania dôchodku o 5,20 eur mesačne (o pevnú sumu zvýšenia starobného dôchodku ustanovenú v § 1 písm. a/ opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 295/2014 Z.z. na 260,80 eur mesačne.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 25. novembra 2015 odporkyňa podľa § 65, § 274, § 112 ods. 1 a § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšila od 5. januára 2015 starobný dôchodok na sumu 261,50 eur mesačne. Rozhodla tak po zistení vymeriavacieho základu za obdobie od 1. januára 2009 do 31. decembra 2009, od 1. januára 2010 do 31. decembra 2010, od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011 a od 1. januára 2012 do 31. mája 2012. Zhodne s odôvodnením rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 6. augusta 2015 zdôvodnila postup pri výpočte sumy starobného dôchodku a konštatovala, že suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona č. 461/2003 Z.z. a Dohovoru č. 128 je 256,30 eur mesačne a suma starobného dôchodku podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003 a Dohovoru č. 128 je 101,10 eur mesačne. Pretože suma starobného dôchodku určená podľa zákona č. 461/2003 Z.z. a Dohovoru č. 128 je vyššia, navrhovateľovi patrí starobný dôchodok v tejto sume. Suma starobného dôchodku 256,30 eur mesačne sa ďalej podľa § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšila odo dňa priznania dôchodku o 5,20 eur mesačne (o pevnú sumu zvýšenia starobného dôchodku ustanovenú v § 1 písm. a/ opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 295/2014 Z.z. na 261,50 eur mesačne.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X -II. zo dňa 25. novembra 2015 sa podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2016, zvýšila od 1. januára 2016 suma starobného dôchodku (o 1,9, eur mesačne) na 263,40 eur mesačne.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 10. mája 2016 sa podľa § 66 ods. 3 a § 82 zákona o sociálnom poistení zvýšila suma starobného dôchodku od 1. januára 2016 na sumu 265,50 eur mesačne. Suma starobného dôchodku sa zvýšila za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania tohto dôchodku alebo jeho časti. Z odôvodnenia rozhodnutia okrem iného vyplýva, že v období počas poberania starobného dôchodku navrhovateľ od 12. marca 2015 do 30. októbra 2015 získal vymeriavací základ 3 632,02 eur, všeobecný vymeriavací základ bol 9 888,00 eur a osobný mzdový bod je 0,3674. K 31. decembru 2015 sa starobný dôchodok vyplácal v sume 261,50 eur mesačne. Suma starobného dôchodku 263,60 eur mesačne po zaokrúhlení je ručená súčtom súm 261,50 eur a 2,01941410 eur. Tá sa podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z.z., zvýšila od 1. januára 2016 o 1,90 eur mesačne na sumu 265,50 eur mesačne.

Krajský súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 6. augusta 2015 spolu s ďalšími rozhodnutiami odporkyne vydanými do rozhodnutia krajského súdu podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, vykonal dokazovanie oboznámením sa s podaným návrhom, vyjadreniami a stanoviskami účastníkov konania, dávkovým spisom Sociálnej poisťovne, ústredie, a ostatným spisovým materiálom. Z vykonaného dokazovania zistil, že navrhovateľ dosiahol dôchodkový vek podľa § 65 a § 274 zákona o sociálnom poistení s použitím § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. dovŕšením 58 rokov veku dňa 5. januára 2015. Rozhodnutím Ministerstva vnútra SR č. SPC-40.595-1/3-2007 zo dňa 6. februára 2007 bol navrhovateľovi podľa § 38, § 39 s poukazom na § 143c ods. 8, § 58, § 60 zákona č. 328/2002 Z.z. priznaný od 1. januára 2007 výsluhový dôchodok vo výške 21.883 Sk mesačne. Keďže zároveň získal najmenej 25 rokov obdobia dôchodkového poistenia vrátane doby služby, splnil podmienky nároku na starobný dôchodok v súlade s ustanovením § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Spolu získal 41 rokov a 293 dní obdobia dôchodkového poistenia, čím splnil podmienky nároku na starobný dôchodok 5. januára 2015. Pretože je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení bola navrhovateľovi započítaná doba služby, suma starobného dôchodku sa znížila podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky.

Suma starobného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 bola určená z priemerného mesačného zárobku 135,- eur za roky 2006, 2005, 2013, 2014 a 2012. Započítaná doba zamestnania je 39 rokov, na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa neprihliada. Starobný dôchodok je 78% priemerného mesačného zárobku, to znamená 105,3 eur mesačne. K tejto sume patrí úprava podľa zákona č. 306/2002 Z.z, č. 639/2002 Z.z. o 160,2013 eur mesačne na 265,5013 eur mesačne a zvýšenie podľa zákona č. 222/0003 Z.z o 18,930078 eur na 281,431378 eur mesačne.

Suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zákona o sociálnom poistení a Dohovoru č. 128 je 255,60 eur mesačne a suma starobného dôchodku vypočítaná podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2003 a Dohovoru č. 128 je 101,10 eur mesačne.

K odvolacím námietkam navrhovateľa týkajúcim sa krátenia sumy starobného dôchodku podľa Dohovoru č. 128 krajský súd zdôraznil, že pri súbehu nárokov na dve dávky rovnakého druhu (dávky v starobe) v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 prichádza do úvahy krátenie starobného dôchodku. Iný postup a priznanie starobného dôchodku podľa zákona č.461/2003 Z.z. v plnej výške, tzv. teoretickej výške by mal za následok priznanie dvoch povahovo rovnakých dávok za tie isté doby poistenia, čo by viedlo k neodôvodnenému a neprimeranému zvýhodneniu osôb poistených v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia a k diskriminácii poistencov, ktorí získali obdobia poistenia v takom istom rozsahu, len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Úprava v zákone o sociálnom poistení, podľa ktorej vzhľadom na získanie doby služby policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok by sa obdobie tejto služby v zmysle § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 tohto zákona vôbec nemalo hodnotiť, najvyšší súd preklenul svojou judikatúrou v prospech týchto poistencov. Súčasne však judikoval aj to, že odporkyňa môže vykonať krátenie tzv. teoretickej sumy v súlade s článkom 33 ods. 2

Dohovoru č. 128 a to tak, že krátenie je možné vykonať len pomerne, o sumu zodpovedajúcu pomeru doby služby policajta v celkovej dobe poistenia, tak vo všeobecnom ako aj osobitnom systéme sociálneho poistenia, najviac však o sumu príspevku za službu, ktorý považuje za výsluhový dôchodok. Pokiaľ odporkyňa pri absencii osobitnej zákonnej úpravy vychádzajúc z judikatúry najvyššieho súdu, vykonala výpočet teoretickej sumy starobného dôchodku a túto teoretickú sumu krátila o sumu zodpovedajúcu dobe skončených rokov služby, takýto jej postup považoval krajský súd za súladný s článkom 39 Ústavy SR a článkom 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že odvolaním napadnuté rozhodnutie je súladné so zákonom a v súlade s §250q ods. 2 OSP ho potvrdil.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie žiadajúc rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie. Odvolanie podal z dôvodu nesúhlasu so spôsobom výpočtu sumy starobného dôchodku. V dôvodoch odvolania poukázal na výpočet starobného dôchodku v súlade s rozsudkom najvyššieho súdu SR sp. zn. 1So/82/2016 zo dňa 30. januára 2018, ktorého teoretická suma po zhodnotení doby poistenia (41,8028 rokov = koeficient 0,59804606) v osobitnom systéme je 380,17910001 eur a podľa výpočtu odporkyne (635,86925063 eur - 380,17910001 eur) je 255,60 eur, s čím nesúhlasí. Bol toho názoru, že pri krátení starobného dôchodku nemalo byť odpočítaných celých 25 rokov služby, ale len 4 roky, počas ktorých neodvádzal sociálne odvody do spoločného a všeobecného systému sociálnej poisťovne, ale len do osobitného systému. Ide o obdobie od 1. júla 2002 do 31. decembra 2006. Do spoločného a všeobecného systému odvádzal k 5. januáru 2015 sociálne odvody 37,3 rokov. Tento algoritmus výpočtu bol potvrdený tou istou sudkyňou v rozsudku krajského súdu sp. zn. 25Sd/113/2015 zo dňa 18. januára 2016 a tento potvrdil najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 1So/82/2016 zo dňa 30. januára 2018. Konaním krajského súdu sa tak cíti byť diskriminovaný. Poukázal aj na to, že zlý výpočet starobného dôchodku si nevšimol ani najvyšší súd, ktorý vo veci rozhodol uznesením sp. zn. 7So/48/2016 dňa 18. januára 2018.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť z dôvodov uvedených v preskúmanom rozhodnutí. Námietky týkajúce sa krátenia starobného dôchodku za dobu služby podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 nie sú dôvodné, nakoľko Dohovor bol vyhlásený v Zbierke zákonov ČSSR pod č. 416/1991 Zb. a má charakter medzinárodnej zmluvy, ktorá má podľa čl. 154c Ústavy SR prednosť pred zákonom. O dôchodkových nárokoch navrhovateľky bolo rozhodnuté v súlade s judikátom Najvyššieho súdu SR č. 5/2011 a čl. 33 ods. 2 Dohovoru.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP a § 491 SSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 1,2 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov. Odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o priznaní starobného dôchodku poberateľovi výsluhového dôchodku od 5. januára 2015, od dovŕšenia 58 rokov veku.

Medzi účastníkmi konania bol sporný spôsob výpočtu sumy priznanej dávky starobného dôchodku. Navrhovateľ vo svojich námietkach namieta nesprávny spôsob aplikácie článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) a vo veci žiada rozhodnúť aj s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1So/82/2016 z 30. januára 2018.

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, ak toto obdobie nezískal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu (zákon č. 328/2002 Z.z.) a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. .

Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt nezískal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z.

Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie vrátane doby služby zaradenej do I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa Čl. 7 ods. 5 a Čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky na zachovanie nárokov od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) je potrebné aplikovať Dohovor o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č.128) , ktorý bol Československou socialistickou republikou ratifikovaný 11. januára 1990 a vyhlásený pod č. 416/1991 v Zbierke zákonov.

Do 30. júna 2003 boli policajti zúčastnení na dôchodkovom zabezpečení v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia (poistenia) bez obmedzenia (§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení), po tomto dátume sa policajtom v zmysle § 21 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 222/2002 Z.z. do doby zamestnania potrebnej na nárok na starobný dôchodok nezapočítava profesionálna služba, ak túto službu vykonávali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok. Zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení nadobudol účinnosť 1. januára 2004.

Z dôvodovej správy k zákonu č. 222/2003 Z.z. vyplýva záver, že zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok i dávky výsluhového zabezpečenia považované za výsluhový dôchodok podľa § 124 zákona č. 328/2002 Z.z. plnili funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho poistenia (zabezpečenia) vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca, či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení).

Podľa čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba súčasne nárok na rôzne invalidné, starobné alebo pozostalostné dávky, môžu sa tieto dávky krátiť za určených podmienok a v určenom rozsahu; chránená osoba dostane spolu aspoň toľko, koľko sú najvýhodnejšie dávky.

Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128, ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

Pretože navrhovateľ je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, ktorá od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení plní funkciu starobného dôchodku starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v sume primeranej dobe trvania služobného pomeru, a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov mu bola do doby zamestnania započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy už zohľadnené v dávke z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, suma starobného dôchodku za znížila podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky.

Navrhovateľ bol uvoľnený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru dňom 31. decembra 2006. Rozhodnutím Ministerstva vnútra SR mu bol priznaný výsluhový dôchodok od 1. januára 2007. Pre nárok a výšku výsluhového dôchodku menovanému bolo zhodnotených 25 rokov služby nasledovne:

- doba náhradnej vojenskej služby od 1.10.1981 do 28.2.1982 v I. kategórii funkcií
- doba služobného pomeru v PZ od 1.3.1982 do 28.2.1985 v I. kategórii funkcií
- doba služobného pomeru v PZ od 1.3.1985 do 31.10.1988 v II. kategórii funkcií
- doba služobného pomeru v PZ od 1.11.1988 do 31.12.1999 v I. kategórii funkcií
- doba služobného pomeru v PZ od 1.1.2000 do 31.12.2006 v III. pracovnej kategórii

Odvolací súd posudzujúc odvolacie dôvody proti rozsudku krajského súdu z odôvodnenia rozhodnutia Ministerstva vnútra SR zo 6. februára 2007 o priznaní výsluhového dôchodku konštatuje, že výsluhový dôchodok bol po splnení podmienky najmenej 15 rokov služobného pomeru priznaný a vypočítaný za 25 skončených rokov trvania služobného pomeru vrátane, za ktoré sa výmera výsluhového dôchodku zvýšila o 3% základu podľa § 60 zákona č. 328/2002 Z.z. tak, že za 21. skončený rok trvania služobného pomeru a za každý ďalší skončený rok trvania služobného pomeru až do 25. skončeného roka trvania služobného pomeru vrátane výmera výsluhového dôchodku zvýšila o 3% základu. Takýto postup pri zisťovaní doby trvania služby a výpočtu samotnej sumy výsluhového dôchodku (za trvanie 25 rokov služby) navrhovateľ považoval za správny a výsluhový dôchodok poberá odo dňa jeho priznania na základe uvedeného spôsobu jeho výpočtu Odborom sociálneho zabezpečenia a zdravotníctva sekcie personálnych a sociálnych činností Ministerstva vnútra SR.

Zámerom zákonodarcu bolo ďalej tiež zabezpečiť, aby pomerná výška výsluhového dôchodku bola vyššia ako keby policajtom bola doba profesionálnej služby hodnotená len vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia. Zámerom zákonodarcu bolo zákonom č. 328/2002 Z.z. bolo zabezpečiť, aby súčet výsluhového dôchodku a starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia bol vyšší, resp. aspoň rovnaký ako suma starobného dôchodku poistenca, ktorý by mal všetky doby poistenia (zamestnania) hodnotené len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Sociálna poisťovňa preto postupovala správne, keď pri krátení starobného dôchodku z celkovej poistnej doby získanej vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia odpočítala celých 25 rokov trvania služby.

Odvolací súd poukazuje na to, že rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9So/151/2016 z 27. júna 2018 bol napadnutý sťažnosťou na Ústavnom súde SR, ktorý sťažnosť odmietol uznesením sp. zn. IV.ÚS 624/2018-17 zo 16. novembra 2018, v ktorom uviedol: „Treba prisvedčiť navrhovateľovi, že zákonodarca doteraz na vykonanie čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 neustanovil možnosť a postup krátenia starobného dôchodku v prípade jeho súbehu s výsluhovým dôchodkom z osobitného systému sociálneho zabezpečenia. Taktiež je však potrebné zdôrazniť aj to, že zákon č. 461/2003 Z.z. priamo z ustanovenia § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 vylúčil možnosť započítania obdobia služby policajta, získaného v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok (minimálne 15 rokov) do obdobia dôchodkového poistenia. Len výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou Slovenskej republiky, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú má na mysli čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Bez tejto judikatúry by odporkyňa pre nárok na starobný dôchodok v zmysle vyššie uvedených ustanovení § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vôbec nemohla pre nárok a výšku starobného dôchodku započítať navrhovateľovi dobu služby v Policajnom zbore. Súčasne je potrebné skonštatovať, že napriek už ustálenej judikatúre najvyššieho súdu ohľadom nároku poberateľov výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zákonodarca doteraz v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 legislatívne neupravil osobitný spôsob výpočtu a krátenia starobného dôchodku. Pri absencii takej úpravy (rovnako ako pri pretrvávajúcej absencii zohľadnenia doterajšej judikatúry zákonnou úpravou nároku poberateľov výsluhových dôchodkov na zohľadnenie obdobia služby zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok aj na účely nároku a výšky starobného dôchodku) je potom úlohou súdu vysporiadať sa s touto „dierou v zákone“ tak, aby bolo zachované ústavou garantované právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe“.

Citované rozhodnutie ústavného súdu nie je ojedinelým rozhodnutím. Mechanizmus krátenia starobného dôchodku poistencom, ktorým vznikol nárok aj na výsluhový dôchodok, a to tak, že krátenie je možné vykonať len pomerne k počtu rokov rozhodných pre výpočet ich výsluhového dôchodku k celkovej dobe poistenia vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, najviac však o sumu výsluhového dôchodku, odobril vo svojej judikatúre ústavný súd aj v rozhodnutí sp. zn. II.ÚS 389/2017, IV.ÚS 270/2018.

Navrhovateľom namietané poistné obdobie od 1. júla 2002 (odo dňa účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z.) do 31. decembra 2006 v III. pracovnej kategórii (deň skončenia služobného pomeru v PZ) nemožno započítať duplicitne.

Pokiaľ sa navrhovateľ dovoľáva obdobného, resp. rovnakého postupu spôsobu výpočtu sumy starobného dôchodku, ktorý sa použil v prípade prejednávanej veci Krajského súdu Žilina, sp. zn. 25Sd/113/2015 zo dňa 18. augusta 2016 a ktorý potvrdil aj najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 1So/82/2016 zo dňa 30. januára 2018 je potrebné poukázať spôsob výpočtu výšky starobného dôchodku účastníka konania Ing. T. Z., konkrétne na stranu 3 odstavce 2 rozsudku kde sa uvádza: „výšku starobného dôchodku odporkyňa vymerala podľa predpisov účinných do 31.12.2003 (zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov poznámka odvolacieho súdu) ako i podľa zákona o sociálnom poistení a starobný dôchodok priznala v sume odvodennej od výpočtu podľa zákona o sociálnom poistení) Rovnaký postup bol aplikovaný aj v prípade navrhovateľa. Pokiaľ navrhovateľ v rozhodnutí sp. zn. 1So/82/2016, ktoré k odvolaniu vo fotokópii pripojil, a na strane 7 farebne označil časť“ „odporkyňa uviedla, že je najskôr potrebné určiť sumu navrhovateľovho starobného dôchodku zodpovedajúcu dobe služby, patriacu ku dňu nároku na výplatu starobného dôchodku, ktorá sa určí ako rozdiel sumy starobného dôchodku určenej s prihliadnutím na dobu výkonu služby a pomernej časti sumy starobného dôchodku za obdobie výkonu služby, ktorá sa určí ako podiel obdobia výkonu služby získaného v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia k celkovému úhrnu dôb poistenia získaného v osobitnom aj vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Odporkyňa uviedla, že suma starobného dôchodku patriaceho k 22.09.2007 (10 306 Sk) je určená ako rozdiel sumy starobného dôchodku 14 134 Sk a sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej dobe služby 3 828 Sk“ odvolací súd odkazuje navrhovateľa na text na tretej z piatich strán rozhodnutia

č. XXX XXX XXXX X zo 6. augusta 2015.

Krajský súd preto správne konštatoval, že zápočet doby výkonu služby policajta rozsahu, ktorý založil navrhovateľovi nárok na výsluhový dôchodok - 25 rokov trvania služby - nie je možné hodnotiť pre výšku starobného dôchodku navrhovateľa vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia a jeho vylúčenie v uvedenom rozsahu je v súlade s § 60 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení.

Odvolací súd pre úplnosť preskúmania rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku vykonal dokazovanie aj na hodnotenia „celého obdobia trvania profesionálnej služby“, tzv. zbytkové doby. Z obsahu spisov, hlavne z Osobného listu dôchodkového poistenia, ktoré je prílohou k rozhodnutiu č. XXX XXX XXXX X zo 6. augusta 2015) zistil, že navrhovateľovi pre výšku starobného dôchodku bolo zhodnotená doba zodpovedajúca obdobiu od 1. októbra 1981 do 31. decembra 2006, t.j. v celom rozsahu 25 rokov a 3 mesiace (vrátane príslušných dní z prestupných rokov 1984, 1988, 1992, 1996, 2000 a 2004).

Mechanizmus zvýšenia dôchodkovej dávky, ktorý bol aplikovaný v rozhodnutiach č. XXX XXX XXXX X -II. zo dňa 25. novembra 2015 podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z.z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2016, a č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 10. mája 2016 sa podľa § 66 ods. 3 a § 82 zákona o sociálnom poistení navrhovateľom namietaný nebol. Odvolací súd, zhodne ako krajský súd posúdením ich zákonnosti konštatoval ich súlad so zákonom.

Záverom je potrebné poznamenať, že dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikability procesno-právnych noriem, ktorý znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to i na konania začaté pred dňom účinnosti tohto zákona. Preto odvolací súd postupoval podľa § 491 a § 492 SSP.

Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods.1 a § 151 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP, lebo navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporkyni náhrada trov konania zo zákona nepatrí.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.